

Koe in wei is schakel tussen boer en burger

Dat zei minister Gerda Verburg woensdag 18 april jl. op het melkveebedrijf van de familie Staal in Ermelo. Tegen een oer-Nederlandse achtergrond van grazende koeien werd daar de stichting Weidegang ten doop gehouden. Die stichting heeft tot doel weidegang in de Nederlandse melkveehouderij te stimuleren.

Daling stoppen

Minister Verburg juichte het initiatief bijzonder toe: 'Wat is het Nederlandse landschap zonder koeien in de wei? Momenteel wordt op 80 tot 85% van de 22.000 Nederlandse melkveebedrijven weidegang toegepast. Maar dat percentage daalt. Via de stichting Weidegang moet dat worden gestopt. De zichtbaarheid van de melkveehouderij is door die daling veel minder geworden en dat is onwenselijk. Het fonds

'De koe in de wei is de vleesgeworden schakel tussen de boer en burger. Burgers herinneren zich dat er tientallen jaren geleden veel meer koeien in de Nederlandse weilanden liepen.'

kan bijdragen aan het ombuigen van deze dalende trend.'

Ze toonde zich tevreden dat dit fonds tot stand kon komen zo'n anderhalf jaar nadat haar voorganger Cees Veerman de grote weidegangconferentie organiseerde. Ze prijst zich gelukkig dat marktpartijen en maatschappelijke organisaties deze conferentie op zo'n concrete wijze hebben uitgewerkt. Dat gebeurde zonder te veel overheid, maar vooral van onderop uit de samenleving. 'Ik vind dat initiatieven van onderop ook meer draagvlak hebben dan van bovenaf. Hoewel ik nog maar 55 dagen

Tiny Brouwers

actief ben als minister van LNV moet ik zeggen dat ik zeer onder de indruk ben van de melkveehouderij, die bouwt aan zijn toekomst. Dit initiatief is voorts een juweeltje van samenwerking binnen de Nederlandse samenleving', benadrukte ze tenslotte.

Als eerste

Via een videotoespraak meldde Simone Herzberger Albert Heijn als eerste partij aan als lid van de stichting Weidegang. Ze stelde onder meer dat deze retailketen voortdurend bezig is om een hoge kwaliteit van producten tegen scherpe prijzen in de schappen op te nemen. Maar de keuze is breder: de supermarktketen koopt bewust al zijn drinkzuivel in Nederland. Herzberger: 'We zien dat de aandacht voor weidegang een belangrijke trend is geworden in Nederland. Albert Heijn

wil daarom graag een bijdrage leveren aan de oplossing van het probleem weidegang. Onze aanpak bestaat uit vier maatregelen. We hebben allereerst onze leveranciers opdracht gegeven te monitoren hoe het staat met weidegang. Wanneer dat verder terugloopt, zullen ze in actie moeten komen. Voorts zal al onze drinkzuivel gegarandeerd afkomstig zijn van koeien met weidegang. Ten derde levert Albert Heijn een financiële bijdrage aan het Weidegangfonds. Tenslotte gaan we onze klanten uitgebreid informeren over het belang van weidegang voor de Nederlandse melkkoeien.'

Mooie landschap

Directeur Natuurbeheer Theo Wams van de vereniging Natuurmonumenten ging in op de kracht van het concept Weidefond

Foto's St. Weidegang

Minister Verburg: 'De koe in de wei is de vleesgeworden verbinding tussen de burger en de boer.'

'Die ligt in het feit dat de hele keten, van melkveehouder tot en met de supermarkt, wordt betrokken bij weidegang. Alleen als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, kunnen we het mooie Nederlandse landschap behouden.' Ook Wim Thus, afdelingsdirecteur Landbouw van Rabobank Nederland, is tevreden over de opzet van het Weidefond. 'De openstelling van de stichting voor alle melkveehouders in Nederland maakt een brede en gebundelde aanpak uit de zuivelkolom mogelijk. Het deelnemen van maatschappelijke en consumentenorganisaties zorgt voor een stevig draagvlak.' Naast het uitkeren van de weidegangbo-

nus heeft de stichting Weidegang de taak om melkveehouders te adviseren over weidegang. Daartoe worden verspreid over heel Nederland circa 30 adviseurs van veehouders uit 'reguliere erfbetreders' opgeleid door het ministerie van LNV. Onder erfbetreders worden verstaan mensen van onder meer zuivelbedrijven en veevoederleveranciers, maar ook dierenartsen, financiële en bedrijfstechnische adviseurs. Zij kunnen bij reguliere bezoeken aan melkveehouders relatief eenvoudige voorlichtingsvragen beantwoorden. Bij complexere vragen kunnen ze vervolgens doorverwijzen naar daartoe opgeleide deskundigen, te weten specialisten van de Animal Sciences Group van de WUR. <<

Kalden voorzitter stichting Weidegang

Chris Kalden, secretaris-generaal van het ministerie van LNV en per 1 mei directeur van Staatsbosbeheer, is de onafhankelijke voorzitter van de stichting Weidegang. Dat maakte Robert van Ballegooijen, concerndirecteur van Friesland Foods, bekend tijdens de oprichting van deze stichting. Het bestuur bestaat verder uit Jan Cees Vogelaar van Friesland Foods, Ben Wevers van Rouveen Kaasspecialiteiten, Simone Herzberger van Albert Heijn, Theo Wams van Natuurmonumenten, Marc Jansen van CBL, Wim Thus van Rabobank Nederland, Siem Jan Schenk van LTO Rundveehouderij en een NAJK-er. Directeur Landbouw Cees Oomen van het ministerie van LNV is adviseur. Volgens Van Ballegooijen zal het bestuur waarschijnlijk worden uit-

gebreid. Er beraden zich diverse zuivelondernemingen over deelname, terwijl alle positief zijn over dit initiatief. Ook andere partijen hebben zich gemeld. Hij herhaalde nog eens dat de stichting Weidegang is bedoeld als een instrument ter ondersteuning én stimulering van wei-

De stichting Weidegang werd 18 april jl. officieel opgericht in Ermelo.

degang bij Nederlandse melkveehouders. Van Ballegooijen legde uit dat de stichting een tweeledig doel heeft. Allereerst is er de financiële ondersteuning (een weidegangbonus) voor veehouders die weidegang hanteren. Ten tweede komen er stimuleringsmaatregelen voor degenen die geen of beperkte weidegang hanteren, of voor veehouders die overwegen weidegang te staken.

Weidegangbonus

Voor de eigen leden/melkveehouders heeft Friesland Foods voor een periode van drie jaar totaal zes miljoen euro in het fonds gestort. Liefst 75% van de 10.000 leden heeft aangegeven weidegang te hanteren. Zij ontvangen vanuit dit fonds de weidegangbonus van 5 cent per 100 kg melk, een door Friesland Foods vastgesteld

bedrag. Op dergelijke wijze kunnen alle Nederlandse zuivelondernemingen via het fonds bij hun melkveehouders weidegang stimuleren. Bij financiële participatie van de betrokken zuivelonderneming wordt het gestorte geld 'geoomerkt' en alleen ingezet voor hun eigen leden/melkveehouders. Gelden die van derden, niet zuivelondernemingen, afkomstig zijn, kunnen wel weer worden gebruikt voor de weidegangbonus t.b.v. alle Nederlandse melkveehouders. De bonus geldt voor alle melkveehouders die weidegang hanteren. Dat betekent dat zij hun melkvee gedurende minimaal 120 dagen ten minste zes uur per dag buiten hebben lopen. De deelname aan het fonds is overigens geheel vrijwillig, en komt tot stand door ondertekening van een verklaring. Op een vraag van een bezorgde melkveehouder antwoordde Van Ballegooijen dat het niet deelnemen aan het Weidefond absoluut

niet leidt tot korting op de melkprijs. Deelnemende melkveehouders worden wel gecontroleerd op voldoende weidegang. Dat gebeurt door beoordelaars en aanvullend op de kwaliteitsborgingssystemen van de zuivelondernemingen. De bonus wordt na afloop van elk kalenderjaar uitgekeerd, tenzij niet is voldaan aan de voorwaarden. In dat geval kan de stichting de uitgekeerde bonus terugvorderen.

Stimuleringsmaatregelen

Van Ballegooijen: 'De melkveehouder maakt zelf de keuze voor het al dan niet toepassen van weidegang op zijn bedrijf. Die keuze is onderdeel van een brede afweging over de bedrijfsvoering van het totale bedrijf. De eindconclusie van die afweging verschilt van bedrijf tot bedrijf. Die keuzevrijheid wordt vaak begrensd door economische en/of ruimtelijke beperkingen. Die beperkingen kunnen niet altijd worden

weggenomen. Daarom moet de keuze van de veehouder worden gerespecteerd.' Tegelijkertijd kan de melkveehouder op eigen verzoek zijn bedrijfssituatie laten doorrekenen op meer mogelijkheden van weidegang. Hij krijgt dan een concreet advies hoe hij zijn koeien toch naar buiten kan sturen. Deze beoordeling, doorrekening en advisering zijn voor de veehouder gratis. Vanuit de stichting zijn verzoeken om financiële bijdragen voor deze stimuleringsmaatregelen uitgegaan naar de detailhandel, nationale en provinciale overheden, dier- en milieuorganisaties en regionale landschapsorganisaties. Zij kunnen deelnemen in de vorm van bijvoorbeeld een bepaald bedrag per weidende koe. De omvang van het fonds bepaalt volgens Van Ballegooijen uiteindelijk de mate van stimulering van de Nederlandse melkveehouders om in hun bedrijven weidegang toe te passen. <<